

Verdens barnelærdom eller Kristi visdom (Kol. Kap. 2)

Av Odd Eivind Stensland

Seiersprisen

Grunnen til at Paulus skriver dette brevet er ikke bare av menneskelig omsorg, det går mye dypere enn som så. Det handler om ikke noe mindre enn himmel eller helvete. Derfor bruker han store deler av brevet for å minne de troende om det de har i Jesus. Det såg vi på i gjennomgangen av det første kapittel, der Paulus malte Kristus for våre øyner, og at vi har alt i Ham. Her gjentar Paulus igjen hva de må holde fast på. Det er viktig at dere holder fast ved Ham *alene*. ”*La ingen røve seiersprisen fra dere*” (2,18). En seierspris i idrett vinnes ved egen innsats og prestasjoner. Det er mye trening som ligger bak for å bli best og stå øverst på seierspallen. Den himmelske seierspris får du ene og alene på grunn av at en annen har vunnet den for deg. Jesus har vunnet seieren for deg. Djevelen er en avvæpnet fiende. Derfor har han ingen rett ovenfor deg som tror på Jesus. ”*Den store drage ble kastet ned, den gamle slange, han som kalles djevelen og Satan, han som forfører hele verden. Han ble kastet ned på jorden, og hans engler ble kastet ned med ham*” (Åpb.12,9). Du seirer ved at du tar din tilflukt til Jesu seier. ”*Og de har seiret over ham i kraft av lammets blod*” (Åpb. 12,11). Vi leser i Mt.12,18-21 om det som skulle bli oppfylt som er talt ved profeten Jesaja, som sier: ”*Se, min tjener som jeg har utvalgt, ham som jeg elsker, som min sjel har behag i; jeg vil legge min Ånd på ham, og han skal forkynne rett for hedningefolkene. Han skal ikke trette og ikke rope. Heller ikke skal noen høre hans røst på gatene. Han skal ikke knuse et knekket siv, og ikke slokke en rykende veke, inntil han har ført retten fram til seier. Og til hans navn skal hedningefolkene sette sitt håp.*” Hvem er denne utvalgte som det tales om her? Det ser vi av v.21 ”*Og til hans navn skal hedningefolkene sette sitt håp*” Hvem er det er vi skal sette vårt håp til? Det er til Jesus. Og videre legger du merke til at det står han skal føre retten til seier? Hvilken seier? Nettopp den seier vi her har nevnt at Jesus har seiret i vårt sted. Han har forløst oss fra synden og døden.

Jeg minnes ennå et ord som har gjort meg så godt fra den forkynneren som jeg begynte å reise sammen med for 25 år siden. Han siterte fra 2.Kor.2,14 (nynorsk oversettelse.): ”*Men Gud vere takk, som alltid fører oss fram på sigerferd i Kristus*” Tenk Jesus fører oss på sigerferd. Det er stort å tenke på.

*Den stormande verda vil stengja vår veg,
men pilegrimsferda mot himmelen dreg.
Og ferda skal enda for trona ein dag.
|: Vår hovding er forar, :|
vår sigrande hovding, så vinn vi vårt slag.*

(Carl O. Rosenius)

Et verdslig liv

Det har opp gjennom tidene alltid vært de som vil være kristne på sine egne premisser. Det kan skje på den ene side at en vil leve et syndeliv. En sier at Jesus tror jeg på, men Gud har ingenting med hvordan jeg innretter mitt liv. Der vil jeg bestemme selv. Det viktigste er at jeg er frelst av bare nåde alene, så betyr ikke det så mye om jeg lever etter Guds bud og formaninger. Det stod en

avisartikkel for flere år siden om at også kristne går inn for fri abort. Nei, det er ikke sant. Gjør du det, er du ingen kristen. Det går ikke ann å si at en er frelst av nåde, men så inntar du holdninger, synspunkter og meninger som er imot Guds ord. Vi har det 5.bud som lyder slik: *"Du skal ikke slå i hjel."* (2.Mos.20,13). Dette bud bestemmer en kristens holdning til fosterdrap. Det går altså med andre ord ikke ann å være enig med Gud angående frelsen, men du er uenig med Gud i hvordan du skal leve livet ditt. Der vil du bestemme selv. Det nytter ikke å gå sammen med Jesus i den ene hånden og synden i den andre hånden, da slipper Jesus taket.

Verdens barnelærdom

Den andre måten et menneske vil være en kristen på er det som vi møter i Kolossæ. Denne vranglæren var som vi nevnte religiøse – filosofiske åndstrømninger som var blandet med jødisk lovtrelldom. En vil bygge opp sin egen kristendom ved høyere *"visdom"* (2,23), *"ydmykhet"* (2,23), *"engledyrkelse"* (2,18), og der en går inn under forskjellige regler og forskrifter. *"La derfor ingen dømme dere for mat eller drikke eller med hensyn til høytider eller nymånedager eller sabbat! Dette er bare en skygge av det som skulle komme, men selve legemet hører Kristus til. Når dere er døde med Kristus fra verdens barnelærdom, hvordan kan dere da – som om dere fortsatt levde i verden – la dem legge slike bud på dere: Ta ikke! Smak ikke! Rør ikke! Dette er bare menneskers bud og lærdommer. For disse ting er bestemt til å bli brukt og fortært. Slikt har nok ord på seg for å være visdom, med selvvalgt gudsdyrkelse og ydmykhet og mishandling av legemet. Men det er ingen ære verd, og tjener bare til tilfredsstillelse for kjødet."* (2,16.17.20-23). Her er det bestemte ting av regler, bud og lover en skal gjøre for å være en skikkelig kristen. Det er sant at vi tar avstand fra et liv i synd, som vi sa ovenfor, det er også sant at vi tar avstand fra et liv som vil føre oss bort fra Jesus. Det er ikke det vi snakker om her. For det skapes ofte et inntrykk at det som gjør et menneske til en kristen, er regler, lover og bud. Det beror på meg hva jeg gjør og utretter.

"Det ble foretatt en undersøkelse blant 140 gymnasiaster. De ble bedt om å svare skriftlig (anonymt) på spørsmålet: "Hva er det vesentligste i kristendommen?" Og det ble betont at det ikke var deres personlige mening om kristendommen som skulle fram, men de kristnes syn på sin egen tro. 40 % klarte ikke å peke på noe spesielt som var vesentlig, men nevner en hel mengde forskjellige ting. Av de som gav et klart svar, svarte 70 % omtrent slik: "Det vesentligste i kristendommen er at du skal tro på Gud, holde budene og være god mot sin neste" Særlig dette med budene ble betont av de fleste. Dette svar er direkte galt. Hvis oppgaven hadde vært "nevne noe vesentlig i kristendommen", hadde svaret vært riktig. For det er naturligvis viktig at du skal holde budene og tro på Gud. Men spørsmålet var om det viktigste, det mest avgjørende punkt i kristendommen. Og dette dreier seg ikke først og fremst om hva vi skal gjøre, det er derimot evangeliet om hva Gud har gjort for å frelse oss. Alle disse andre ting er kun konsekvenser av dette. "Du skal tro på Gud og være god mot nesten" (Arild Romarheim).

Hvordan tale til barn

Carl Fr. Wisløff har skrevet en artikkel som heter *"Lov og evangelium i forkynnelsen for barn."* Artikkelen er hentet fra *"Hjelpebok i søndagsskolearbeidet"* Dette burde være obligatorisk lesing for alle som har med forkynnelse å gjøre både blant barn, unge og voksne.

Her kommer han med et advarende eksempel. Han tar utgangspunkt i en søndagsskoleklasse: *"Hvem er det som kommer til himmelen, da?" Mange svarer, frøken spør så lett i dag. "De som er snille." "Ja, riktig ja, de som er snille, husk vi må alltid være snille ellers kommer vi ikke til himmelen. Men har dere ikke mer å si, du Per?" – "De som er lydige og lærer lekse si" "Riktig ja," – søndagsskolen har et stort ansvar overfor sin verdslige kollega, og læreren er glad fordi hun har flinke barn. "Altså hvis vi vil til himmelen må vi være snille og lydige, gjøre det som mor*

ber oss om, og gjøre vårt beste på skolen." Men så er det som læreren gjerne vil ha fram en ting til, og så kommer det: "Men er det ikke noe mer vi også må gjøre da?" Taushet, de forslag som nå kommer bringer intet nytt. "Men barn, er det nok å være snill, da? Må vi ikke også gjøre noe annet? Er det nok at jeg er snill og lydig?" Nå går det et lys opp for barna. "Vi må tro!" sier en av dem. "Riktig ja, vi må tro, det er ikke nok å være snill, er det vel, "læreren er fornøyd med både seg selv og barna sine.

Men vet du det, du som lærer barna slikt, at du lærer feil? For hva er det du lærer barna der? Du lærer dem lov, gjerning, gjerning og ikke noe annet enn gjerning. Ingen kommer til himmelen ved å være snill. Ikke et barn heller.

Ja men, vil du kanskje si, læreren sa jo også at vi måtte tro?

Nettopp ja. Men hva er det for slags tro, som trer til som en erstatning eller utfylling av det vi ikke makter overfor Gud? "Det er ikke nok med å være snill, vi må også tro." Hva er det for slags forkynnelse? Det er lovens forkynnelse. For hva er det for slags tro? Det er en tro som i seg selv er en gjerning. Den frelsende tro står ifølge Guds ord i motsetning til alle gode gjerninger. "Av tro, ikke av gjerninger" Og et menneske blir, etter Ordet, ikke frelst ved at det på toppen av sine gode gjerninger også tror. Nei, han blir frelst ved det at han kaster vrak på alle frelsende gjerninger – og tror.

Og derfor sier Bibelen ikke at de som er snille kommer til himmelen. "Disse er de som kommer ut av den store trengsel, og de har tvettet sine kjortler og gjort dem hvite i Lammets blod. Derfor er de for Guds trone –" Åpb. 7. Det er vårt syndeforderv at vi ikke kan holde Guds lov slik at den blir en himmelstige for oss. Hva er det man har gjort med denne tale om å være snill for å komme til himmelen? – Man har blandet sammen lov og evangelium. Det mest skjebnesvangre feilgrep som kan gjøres i forkynnelse både for barn og voksne – og kanskje det mest alminnelige."

Engler

"La ingen røve seiersprisen fra dere, om noen prøver på det ved ydmykhet og engledyrkelse, idet han gir seg av med syner, blir oppblåst uten grunn av sitt kjødelige sinn," (2,18).

Engler er veldig populært i vår tid. Jeg tenker på Prinsesse Märtha Louise der de skriver på sin hjemmeside om engleskolen: *"Det finnes engler, eller lysvesener, i alle religioner. Englene er krefter som er rundt oss bestandig, og som er en ressurs og en støtte i alle aspekter av tilværelsen. Vi i Astarte Education gir deg muligheten til å komme i kontakt med dine egne engler og bruke dem i dagliglivet. På våre kurs kan du finne din indre sannhetskilde og gjenoppta din naturlige kontakt med englene og det guddommelige univers"*

Det er sant at Skriften taler ofte om engler. Disse englene er de som skal beskytte, redde og berge oss. Det er vel slik vi oftest tenker om engler. *"Intet ondt skal ramme deg, og ingen plage skal komme nær til ditt telt. For han skal gi sine engler befaling om deg, at de skal bevare deg på alle dine veier. De skal bære deg på hendene, så du ikke skal støte din fot på noen stein"*

(Salme 91,10-12). I Hebr.1,14 leser vi at engler er *"tjenende ånder, som sendes ut til tjeneste for deres skyld som skal arve frelse"* Disse engler skal derimot ikke tilbees. Det blir vi advart om i bibelen. *"Og jeg, Johannes, er den som hørte og så disse ting. Da jeg hadde hørt og sett, falt jeg ned for å tilbe ved føttene til den engelen som hadde vist meg alt dette. Men han sa til meg: Vokt deg for det! Jeg er medtjener med deg og dine brødre profetene, og med dem som tar vare på ordene i denne bok. Gud skal du tilbe!"* (Åpb.22,8f.). Her sies det klart at vi skal ta oss i vare for å tilbe andre enn Herren ålene. Det same blir vi advart imot i Kol.2,18 *"La ingen røve seiersprisen fra dere, om noen prøver på det ved ydmykhet og engledyrkelse, idet han gir seg av med syner, blir oppblåst uten grunn av sitt kjødelige sinn"*

Jeg har en fast frisør som jeg klipper meg hos. Hun er ingen kristen men svært åpen om kristne spørsmål og jeg får mange ganger muligheten til å si noe til henne, For en stund snakket vi om engler. Hun uttrykket seg slik at englene var kontakten opp til "sjefen". Det er ikke riktig. Det er i

Jesu navn vi skal få be. Det er Jesus vi skal ha et forhold til, og som vi skal sette vår lit til. Han som døde i ditt sted.

*"Jeg kommer her til deg, Min kjære Fader; Thi Jesus sender meg og hilse lader.
At du for hans skyld vil meg nådig høre; Jeg kommer i hans navn,
Det skal inni din favn som barn meg føre"*

(Rev.Landstad nr.401.2)

"Vi er frie"

Dette er den danske tittelen på en bok som jeg har hatt et stort utbytte av å lese. ("Oppbrudd" heter den på norsk, på tysk: "Wenn Mauern fallen" ("Når murer faller"). Boken handler om to tidligere Mariasøstre Marianne Jansson og Riitta Lemmetyinen som gikk inn i De Evangeliske Mariasøstre. Forfatterne har skrevet boken på grunnlag av sine personlige erfaringer i de henholdsvis 17 og 19 år de har tilhørt Mariasøsterfelleskapet. To såkalte "Mødre" ledet dette fellesskapet. Utenom Grunnleggeren Mor Basilia Schlink, heter den andre Mor Martyria. Her røper de hvordan mor Basilea gjennom hele sitt liv styrte ordenen ved tilsynelatende å motta mystiske åpenbaringer, profetier og syner, som det ikke var mulig for noen å debattere eller stille kritiske spørsmål ved. Den kristne skulle hjelpes til en dypere etterfølgelse og en sterkere kjærlighet til Jesus. Veien til dette går gjennom bot, anger og omvendelse.

Brudekjærligheten

Mor Basilia spør hvorfor Jesus ble et menneske? Det var fordi Jesus ville ha en brud, som kun elsker ham. Hun beskriver kjærligheten som en bruds kjærlighet, som fører til at en må oppgi alt. Mariasøstrenes egentlig kall ligger i å få denne brudekjærligheten.

I Mariasøsterfelleskapet skjer ikke dette uten visse forutsetninger. For å få denne kjærligheten må synden beseires. De skulle kjempe mot sine fiender et kvarter om dagen i tro med bønn og sang. Da skulle de befries fra sine synder ved sin troskamp. Hver dag skulle de kjempe mot sitt hovmod eller egoisme, og så skulle de langsomt befridd fra det. Ved å dø fra selvlivet, især egenviljen er det mulig å oppnå brudekjærlighet til Jesus. Søstrene skulle ved stadig selvfornektelse drepe viljen og utslette naturlige tilbøyeligheter. *"Jo mindre jeg har den Herre Jesus, jo mer behøver jeg det andet og omvendt. Jo mer jeg begærer mat, søvn osv., og vil tilfredsstillere mine sjælelige behov, jo mindre får jeg del i Jesus"* Selve frelsen er avhengig av dette. En av søstrene måtte spørre seg selv: Kan virkelig frelsen være avhengig av spise og sovevaner? Det er dette vi møter i Kolossæ også. *"Når dere er døde med Kristus fra verdens barnelærdom, hvordan kan dere da – som om dere fortsatt levde i verden – la dem legge slike bud på dere: Ta ikke! Smak ikke! Rør ikke! Dette er bare menneskers bud og lærdommer. For disse ting er bestemt til å bli brukt og fortært."* (2,20-22).

Veien ut av det

Det startet med at en av søstrene fikk et brev fra far som innholdt en talekassett fra et møte han hadde holdt. Emne var: *"Troens kamp og troens hvile"* Hun undret seg da hun leste tittelen. *"Troens kamp"* Det kjente hun til. Det var det nok av her på Kanaan. Men *"troens hvile"* var ukjent for henne. Hun måtte spørre seg selv om det finnes en troens hvile? Når hun hører far taler, sier han bl.a. *"Der er farlige fælder i troens kamp, som kan føre en ærlig kæmpende til at fortvile. Der lurar en fare, når den kristne delvis stoler på Gud og delvis på sig selv. Vi kan ændre vor opførsel, men mennesket kan aldrig kæmpe sig til et sind, der oprigtigt elsker Gud og sin næste."*

Det er ene og alene en gave til den troende. En gave, der kommer udefra” Gjennom lesningen av Luthers kommentar til Galaterbrevet, ble mange ting avklaret, og ble til sjelehjelp og frelse.

Avslutning

Som vi har sett på er det ikke noe nytt under solen. Det kommer bare til oss i forskjellige former, men saken blir den same. Det har til alle tider vært fristelser til at vi vil ha noe mer enn bare troen på Jesus. ”*For om det kommer en til dere og forkynner en annen Jesus, som vi ikke har forkynt, eller om dere får en annen ånd, som dere ikke før har fått, eller et annet evangelium, som dere ikke før har mottatt – da tåler dere det så gjerne*” (2.Kor 11,4). ”*Jeg undrer meg over at dere så snart vender dere bort fra ham som kalte dere ved Kristi nåde, til et annet evangelium, skjønt det ikke finnes noe annet – det er bare noen som forvirrer dere og vil forvrengte Kristi evangelium. Men selv om vi eller en engel fra himmelen skulle forkynne dere et annet evangelium enn det vi har forkynt dere, han være forbannet!*” (Gal.1,6-8). Her tales det om en annen ånd, en annen Jesus og et annet evangelium. Det har som kjennetegn at det er et tillegg til Kristus. Jesus alene er ikke lenger nok til min evige frelse. For det annet er menneskelig aktivitet i sentrum. Dette tiltaler det gamle menneske. Det er slike råd vi møter i dag når det virker tørt i kristenlivet: Bare si hva jeg skal gjøre, så skal jeg gjøre det. Det var dette som begynte å gjøre seg gjeldende i Kolossæ. Det var det Paulus advarte imot. Det er fordi det er et annet evangelium. Kristi evangelium derimot har et helt annet kjennetegn. Der er det bare Kristus som er i sentrum – nå og i all evighet. La oss holde fast ved det. Det er den *eneste* rette og salig vei som fører til himmelen. Så samler vi til slutt det alt sammen i disse fire sentrale tingene:

Skriften alene, Nåden alene, Troen alene, Jesus alene.